

לקראת החורף ברפת וסביבתה

השלמת המלאי

משקים, שטרם הבטיחו לעצמם מלאי מספיק של מזונות לחורף, חייבים לרכוש את המלאי בהקדם. אפשר להשיג היום כמויות ניכרות של קש במחירים זולים יחסית וכן קש סורגום ושחת בטנים במחירים סבירים.

חמרי ריפוד

במשקים להם רפתות הצורכות ריפוד, יש לעשות כל מאמץ כדי שתסופק לפרות כמות הריפוד הדרושה. יש להבטיח מלאי של קש או חמרי ריפוד אחרים.

הכנת הרפת והחצר

תיקונים — יש לתקן את כל הדרוש לפני תחילת הגשמים והרוחות. יש לתקן גגות דולפים, דלתות וחלונות, שגיתקו מצריהם, ובמיוחד מרזבים. לאלו יש להקדיש תשומת לב מיוחדת, כי תפקידם הוא לסלק כמויות ניכרות של מים מהגגות הגדולים ולמנוע זרימתם אל הרפת והחצר. יש לנקות את המרזבים מלכלוך ובעיקר לסלק את קיני היונים והצפרים. ברפתות חדשות, שבהן טרם התקינו מרזבים, יש לעשות זאת מיד.

טיפול בתאי הרביצה — יש צורך לטפל בהם בהתאם לתנאים, דהיינו לנקות, לתקן וליישר.

שקתות — יש לתקן שקתות סתומות או נוזלות ברפת ובחצר.

הוצאת זבל — הכרחי להוציא את הזבל מהרפתות לפני תחילת הגשמים. בחורף קשה להוציא את הזבל ולפזרו בשדה. במשקים בהם התחלואה רבה מהרגיל מוצע לרסס את שטח הסככות, המהווה מרבץ לפרות, בחומר אנטי-בקטריאלי, וזאת לאחר הוצאת הזבל. יש להתייעץ עם הרופאים הווטרינריים בנושא זה. כל האמור בקשר להוצאת הזבל מהרפתות מתייחס גם לשאיבת הזבל הנוזלי מרפתות עם רצפת מפצמות (טפחות).

חלק מהנושאים הכלולים ברשימה זו הועלו כבר בהודמנויות קודמות, בכתב ובעל פה, אולם למרבה הצער אנו נתקלים במשקים רבים מדי שנה בתופעות, שמקורן בהזנחה וחוסר תשומת לב ותוצאותיהן מתבטאות בהפסדים כספיים ניכרים ובתקלות קשות בעבודה. לכן מצאתי לנכון להביא בפני הבוקרים ורכזי המשק תזכורת נוספת בעוד מועד.

אחסנת המזונות לפני הגשמים

במשקים רבים נמצאות ערמות גדולות של שחת (חציר) וקש תחת כיפת השמים ללא כל כיסוי. חלק גדול מערמות אלו לא יגיע לידי שימוש לפני תחילת הגשמים. אם הן לא יועברו למתבנים או לא יכוסו בצורה מתאימה, יגרור הדבר קלקול ורקבון בקנה מידה גדול והפסדים רבים למשק. במספר משקים אפשר לראות בחוץ גם מזונות מרוכזים יקרים, כגון סחית סלק סוכר (פולפה), פת"ז ואפילו גרעיני כותנה. לכן אני מציע למשקים לעשות את הפעולות הבאות:

א. להכניס את כל השחת למתבנים, גם אם הדבר מחייב הוצאת הקש החוצה.

ב. לאחסן מזונות יקרים במחסנים סגורים; ברפת ישנה או במתקן מכוסה.

ג. לפתור את בעיית האחסנה או הכיסוי של הקש — ערמות מפורזות יש לבנות בצורה מסודרת ובמידת הצורך יש לכבוש מחדש חבילות שהתפוררו. באם אין די מקום במתקנים, יש הכרח לכסות את הקש ביריעות פוליאאתילן (פלסטיק). ניתן להשיג למטרה זו יריעות מיוחדות להן שוליים מקופלים, המאפשרים השחלת חבלים לקשירה יציבה.

ד. רצוי לכסות גם חמרי ריפוד, כגון נסורת, פסולת, כותנה וכו'.

ה. בהודמנות זאת נזכיר, כי יש לאסוף ולאחסן גם דשנים, חמרי הדברה וזרעים, שגשארו בחוץ או בשדה.

בריאות בקרך ולהעלות את תנובתו ולהבטיח לבוקרים תנאי עבודה נאותים, עשה כל מאמץ, בכדי שגם אתה וגם הפרה לא „תשקעו בבוקר“.

יונקים וגידול

במשקים רבים היונקים מוחזקים בכלובים הנמציים בחוץ או בסככות מאולתרות. בחדשי הקיץ סידור זה עשוי לספק את הצרכים, אך בחורף צריך למצוא פתרון יסודי יותר לשיכון היונקים. היונקים סובלים בחורף גם מהקור וגם מהרטיבות. הבוקר מהווה מקום ומקור לדגירה ולהתפתחות של גורמי מחלות. בחדשי החורף הכרחי להחזיק את היונקים במבנה סגור אך מאוורר. בתנאים מסוימים צריך לדאוג להם לחימום. רצוי להתייעץ עם המדריכים בנושא זה. כאשר לבני בקר מבוגרים יותר — הוצאת הזבל מהרפתות והחצרות הכרחית, בדומה למה שנאמר בקשר לבקר מבוגר. כדאי לעשות מאמץ להקטין את הצפיפות לקראת החורף. לעיתים מוצדק להוציא קבוצת עגלים מוקדם מהמתוכנן ועל-ידי כך להקל על הצפיפות ולאפשר לבני הבקר „שטח מחיה“ רחב יותר.

מספוא

עונת הסתיו היא התקופה המכרעת להכנת שטחי המספוא ולהבטחת הזנה מסודרת ורצופה בחורף ובאביב. משקים שטרם השלימו את ההכנות ואת הזריעה, רצוי שיזדרזו לעשות זאת בתיאום עם מדריכי המספוא והבקר.

דורך שפירא

מדריך לגידול בקר 24 בספטמבר 1975 ש.ה.מ., לשכת הדרכה רחובות

הכנת החצר — יש צורך להוציא את הזבל, שהצטבר בחצר, לערמה מסודרת או לשדה. בעבור דה זו יש להקפיד על סילוק ה„קירות“ המתגבשים מתחת לגדרות והופכים את החצר למעין בריכה. לאחר הוצאת הזבל יש למלא בכורכר או בחול מחצבה את השקע שנוצר ומוצע להשאיר את החומר בערמות. בעת הגשמים יעברו זרמי המים בין הערמות והפרות ימצאו מקום מרבץ יבש עליהן. אם אפשרי הדבר רצוי לדאוג לחצר ומגנית נוספת. ניתן להסדיר זאת באמצעות גדר חשמלית. חצר שאינה בשימוש מתיבשת תוך מספר ימים לאחר הגשם, ואילו חצר שהפרות מבוססות בה בבוקר נשארת רטובה במשך כל החורף וגם תקופה ארוכה לאחר מכן.

סידורים בסביבת הרפת — יש לדאוג לדרכי גישה למכלי התערובת ואל מכל החלב. משק המשתמש בקליפות הדורים ומוצרי לוואי אחרים חייב לדאוג למשטחים מתאימים ולדרכי גישה אליהם. יש צורך לפתוח ולנקות את מערכת הביוב ואת תעלות הניקוז. משקים העובדים בשיטת המדמנות (לאגונות) יוציאו את הזבל, שהתייבש, ויבטיחו מקום לזרימת הזבל החדש.

טיפולים בבקר

סילוף — כדאי לטלף את כל הפרות הזקוקות לכך לפני תחילת הגשמים. בתקופה זאת רצוי לעשות גם טיפולים אחרים, כגון סימון, ריסוס, הסרת קרניים וכדומה.

לסיכום — הבוקר הוא האויב מספר אחד של הפרה ושל הבוקר. אם ברצונך להבטיח את

היצע וביקוש

קיבוץ אושה, דואר כפר המכבי,
טל' 04-721014/5
מעוניין ברכישת מכל להובלת חלב
בנפח עד 8,000 ליטר
נא לפנות לרכז המשק

משק המעוניין למסור עגלות לגידול
ולקבלן חזרה כשהן בחודש הששי להריון
יכול לפנות אל
צבי היימן, כפר ידידיה, טל' 053-92647
* * *